

LAM Tudományos tallózó

Ultrahanggal támogatott fibrinolízis a stroke kezelésében

Alexandrov AV, et al. N Eng J Med 2004;351:2170-8.

Kutatók feltételezték, hogy a fibrinolízis hatásossága ultrahanggal fokozható, mert az ultrahangkezelés javítja a gyógyszer transzportját, megváltoztatja a fibrin szerkezetét, és fokozza a szöveti plazminogénaktivátor (tPA) kötődését a fibrinhez. A szerzők 126 betegnél vizsgálták az ischaemiás stroke tüneteinek kezdete után három órán belül megkezdett, ultrahanggal segített tPA-terápia hatékonyságát. A folyamatos ultrahangos monitorozás mellett szignifikánsan több beteg esetében sikerült elérni az elsődleges végpontot (teljes rekanalizáció vagy a stroke tüneteinek feltűnő javulása) két órán belül, mint a placebocsoportban (49% vs. 30%), és ennek megfelelően szignifikánsan különbözött a teljes rekanalizáció aránya is (46% vs. 18%). A klinikai gyógyulás tekintetében tapasztalt különbség nem volt szignifikáns (29% vs. 21%); és mindkét csoportban a betegek 5%-ánál lépett fel tüneteket okozó intracerebrális vérzés.

Milyen stratégiát kövessünk az acetilszalicilsavval összefüggő fekélyvérzés szempontjából veszélyeztetett betegek esetében?

Chan FKL, et al. N Engl J Med 2005;20(352):238-44. Cryer B. N Engl J Med 2005;20(352):287-9.

A clopidogrel gyakran alkalmazott alternatív thrombocytáaggregáció-gátló azoknál a betegeknél, akiknél az acetilszalicilsav alkalmazása esetén nagy a gastrointestinalis fekély, illetve vérzés kialakulásának rizikója. Háromszázhusz, korábban acetilszalicilsav alkalmazásával összefüggő fekélyvérzésben szenvedő beteget kezeltek véletlen besorolás szerint clopidogrellel plusz placebóval vagy acetilszalicilsavval plusz esomeprazollal a fekély gyógyulása után. Az átlagosan 12 hónapos követési idő alatt a clopidogrellel kezelt betegek közül 13 esetben, az acetilszalicilsavval és esomeprazollal kezelt betegek közül egy esetben újult ki a fekélyvérzés. Az első csoportban két intracranialis vérzés és egy súlyos haematuria fordult elő; az acetilszalicilsav-esomeprazol csoportban nem jelentkezett gastrointestinalis vérzés. A clopidogrelcsoportból nyolc, az acetilszalicilsav-esomeprazollal kezelt csoportból négy beteg halt meg. Ezek az eredmények közvetlenül befolyásolhatják a klinikai gyakorlatot: az acetilszalicilsav alkalmazásával összefüggő fekélyvérzés szempontjából veszélyeztetett betegek esetében jobb, ha a kezelést kiegészítjük protonpumpagátlóval, mint ha clopidogrelre váltunk. Nem alkalmazhatók az eredmények azokra az esetekre, amikor a clopidogrel az elsőként választandó szer (például stentbeültetés után).

A WHO szerint nő a bőrrák incidenciája

(<http://www.who.int/mediacentre/news/notes/2005/n07/en/index.html>).

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) 2005. március 17-én közleményt adott ki a mesterséges barnulás veszélyeiről, és arra figyelmeztetett, hogy a 18 évesnél fiatalabbak ne használjanak szoláriumot.

Világszerte három rákos megbetegedés közül egy bőreredetű. A WHO becslései szerint évente 132 000 melanoma malignum (66 000 haláleset) és több mint kétmillió más bőrrák alakul ki. A számok emelkednek, és a WHO arra számít, hogy a „bőrrákjárvány” fel fog gyorsulni, és ezt részben a mesterséges barnítóeszközök egyre nagyobb arányú használatának tulajdonítja.

A WHO jelenlegi erőfeszítésének elsődleges célja a fiatalok védelme. A gyermekkorban és a serdülőkorban elszenvedett UV-ártalmak növelik a melanoma malignum kockázatát a későbbi életkorban. Sok országban – köztük észak-európaiakban – a megjelenésükre figyelő fiatalok a több milliárd dolláros iparág leglelkesebb fogyasztói; a szoláriumba járók 25%-a a fokozottan veszélyeztetett és befolyásolható 16–24 éves korosztályba tartozik. Az újabb vizsgálatok szerint a stockholmi tizenéveseknek az 57%-a jár szoláriumba. Sokan vakáció előtt veszik igénybe ezt a szolgáltatást, mert tévesen azt hiszik, hogy az megvédi őket a leégéstől (a ténylegesen elérhető védelem csak a 3-as fényvédő faktoréna felel meg).

A WHO arra biztatja a kormányokat, hogy hozzanak törvényt a szoláriumok használatának szabályozására. Jelenleg csak néhány országban létezik ilyen szabályozás, de sok országban tilos a gyermekek számára a szoláriumok használata.

A túlzott UV-expozíció a bőrrák elősegítése, a bőr égése, rugalmasságának elvesztése, a ráncépződés és foltosodás mellett ártalmas a szemre és károsíthatja az immunfunkciót is. A világon mintegy 20 millió ember vakságát szürkehályog okozza, és a WHO becslései szerint ennek 20%-a az UV-expozíció következménye.

Van-e előnyös hatása a mesterséges barnulásnak? Sok felhasználó szerint az UV-expozíció pszichés jólét érzését adja, aminek lehet élettani alapja, bár ismeretlen a mechanizmusa. A D-vitamin-szintézis elégtelenségének korrekciójára a diétás pótlás a legjobb módszer. A bőrbetegségek fénykezelését mindig orvosi felügyelet mellett kell végezni. A barna bőr híveinek pedig a napfény nélküli barnítófolyadékok alkalmazása biztosítja a bronzbarna bőrt a sejtek mutációja nélkül.